

ØKOLOGISK NU

ØKONU.DK

Annonce

Annonce

De fleste øko-køer er ikke avlede til at være økologiske, og det udfordrer dyrevelfærden

NYT FRA ICROFS: De køer, man bruger i økologisk produktion, er ikke avlsmæssigt tilpasset de økologiske principper. Faktum er, at det er et problem.

🕒 16. december 2025

👁️ [Nyt fra Icrofs](#)

👤 Læsetid: 4 minutter

Holstein og Jersey-køer har en højere dødelighed end RDM eller krydsningskøer og er eksempler på køer i økologien, som ikke er avlede til det økologiske system. Foto: Moment Studio

ES Ekstern skribent [Mark og stald](#) [Nyt fra Icrofs, Kronik, Mejeri](#)

Del

Af: Hanne Marie Nielsen, seniorforsker

Roos Zaalberg, adjunkt, AU Aarhus

I dag er økologiske køer i Danmark fremavlede til at passe i det konventionelle system, da der kun findes et avlsprogram for konventionelle malkekøer.

Det er et problem, da EU's økologiforordning klart siger, at vi bør bruge lokale racer med høj genetisk diversitet, lang levetid og høj sygdomsresistens (EU, 2018).

I konventionel avl prioriteres egenskaber, der er vigtige i den konventionelle mælkeproduktion. Derimod bliver egenskaberne, som er vigtige i økologien, ikke prioriteret højt nok. Eksempelvis er resistens mod yverbetændelse meget vigtig i en økologisk besætning, hvor flere går efter en antibiotikafri produktion.

Som økologer bør man også i højere grad tage hensyn til nye egenskaber, såsom græsningsevne og gode klove og lemmer. Disse økologivenlige egenskaber får ikke nok vægt i det konventionelle avlsprogram, og det er et problem for økologiske køer samt landmænd.

Statistikker viser, at hovedparten af de økologiske køer er enten Holstein eller Jersey, selv om disse racer har de største udfordringer med hensyn til

sundhed, holdbarhed og dødelighed (Viking Genetics, 2025).

Racer som RDM eller krydsningskøer har f.eks. en markant lavere dødelighed blandt køer og kalve (Seges, 2025) end Holstein og Jersey. Disse racer lever derfor i højere grad op til de økologiske principper.

I fremtiden forventer vi, at økologien vil kræve racer eller linjer, som er tilpassede de økologiske principper med mere fokus på dyrenes sundhed og velfærd.

Det ses allerede i andre økologiske produktionssystemer, som økologisk kylling- og griseproduktion. Hos økologiske slagtekyllingerner der krav om at bruge langsomtvoksende racer. I den økologiske griseproduktion ser vi, at de økologiske landmænd har skiftet fra linjer, som har store kuld størrelser og høj dødelighed til linjer med mindre kuld størrelser og en lavere dødelighed, hvilket er mere i tråd med de økologiske principper.

Inden for økologisk mælkeproduktion bør man også vælge racer eller fremavle linjer, der er forenelige med de økologiske principper. Der er nemlig en risiko for, at racer med fokus på høj mælkeydelse ikke lever op til disse økologiske principper og dermed ikke må anvendes i den økologiske produktion i fremtiden.

Der er tre mulige strategier for økologerne, når det gælder avl af køer, der er bedre tilpassede til økologien.

Den første strategi er udvikling af økologiske avlslinjer, hvor avlsselskaber bør definere mål for sundhed, robusthed og tilpasning til afgræsning, eventuelt i form af nye egenskaber.

Den anden strategi er at skifte til mere robuste racer, hvor RDM er et oplagt valg med lavere dødelighed og færre sygdomme, men også racer eller linjer fra udlandet kan være relevante.

Den tredje strategi er en systematisk krydsningsstrategi, som kan give stærkere dyr med færre sygdomme.

hvis vi vil sikre dyrevelfærd, robusthed og bæredygtighed, må vi prioritere racer og avlslinjer, der passer til økologiske systemer. Det kræver

samarbejde på tværs af sektorer og en klar strategi fra de økologiske mælkeproducenter med hensyn til det fremtidige avlsarbejde.

Projektet Ø-KO-AVL er en del af Organic RDD8 programmet, som koordineres af ICROFS i samarbejde med GUDP under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Lær mere om projektet på ICROFS' hjemmeside.

